

mus, fructum facere nequimus. Ipsa Veritas dicit, et mutari non potest: *Sicut palmes non potest ferre fructum, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis: et, Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, et arecet: et colligent eum, et in ignem mittent, ut ardet.* Valde enim timendum est illud quod sequitur: *Si quis in me non manserit, etc.* Si quis non manserit in Domino Jesu Christo expelletur de consortio sanctorum, arecet præ timore et expectatione damnationis perpetuæ: et ministri tartarei apprehendent illum, et in ignem mittent perpetuum sine fine arsurum. Ab hac damnatione perpetua gloriæ perpetuæ auctor nos liberet Jesus Christus Dominus noster, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO XII.

In vers. 7-9 cap. xv Joannis.

1. Omnis qui viam veritatis gestit arripere, constat esse peræquum ut ad præcepta veritatis manum cordis extendat, et in eis fideliter vivat: ut ipsa manus sit plena hyacinthis, et venter ejus eburneus distinctus sapphiris; et verbum Verbi, præceptum Christi in pyxide mentis per amorem contineat, et foris ipse flos verbi per augmentum boni operis redeat. Profecto quem sic esse constabit, a Deo quidquid sibi profuturum petierit, necessario impetrabit. Ipsa regula Veritatis, omnis forma sanctitatis sanxit in perpetuum, nec valebit abrogari, nec de libro jam mutari Veritatis sanctio. Ait enim Jesus meus, imo ait Deus meus, veritatis firmitas, faisitatis avulsio, peccatorum ultio, via viæ, vita vitæ, totus dulcis, totus bonus, totus verax, totus verus; ait enim: *Si in me manseritis, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis.* Magna sunt dona quæ Veritas ipsa promittit, quæ nullos fallere novit. *Quodcumque volueritis, inquit, Dominus Jesus, petetis, et fiet vobis: ita duntaxat si in me manseritis, et verba mea in vobis manserint.* Ac si dicat: *Si in me manseritis per dilectionem, et verba mea in vobis manserint* per operis executionem, *quodcumque volueritis, animæ pertinens ad profectum, petite non hæsitantes, et impetrabitis accipientes.* Illa duo prima necessario sibi famulantur ad invicem, nec unum alterius absentiam patitur: et qualis eorum parilitas fuerit, per enthymema cognoscitur. Si aliquis manet in Christo, necessario sequitur ut Christi præcepta manere debeant in eodem. Et quodlibet istorum hoc unum concludit. Petat a Christo quodcumque voluerit, et habebit. Necessaria videtur talis illatio. Ista manet in Christo; ergo quidquid ab eo ad talem profectum petierit, impetrabit. Similiter et hæc alia: Verba Christi manent in isto: ergo, etc.

2. Verumtamen dicere possumus: si per vim copulativæ conjunctionis dialecticus latrator obsistat, quæ nodum ponit inter paria, nec inter partem et totum, sed inter totum et partem, et inter opposita

et contraria, et inter excedentia et excessa: dicimus itaque quod quidam manent in Christo, et verba ejus manent in eisdem; alii manent in Deo, sed verba Dei non manent in eis. Ille qui manet in Christo, et verba Christi in eo, doctor est ecclesiasticus, qui per eruditionem doctrinæ auditoribus suis habet unde proferat nova et vetera, fructus scilicet auctoritatum Veteris et Novi Testamenti; et bona quæ discipulis prædicat, pie et devote vivendo in suis factis ostendat. Alius enim per doctrinam verbum Dei non habet, et tamen in Christo manet per bonam vitam. Iste profecto, etsi mandatum Christi non habet in libro, habet tamen in corde charitate dilatato. Isti tales, quam felices, quam beati! Horum quidem talium est regnum cælorum. Alius qui verbum Dei habet, et illud opere non exercet, monachus est religionis sophisticæ, sub prætextu sanctitatis palliatæ: qui ei quod ex Regula benedicti didicit, perverse vivendo contradicit. Iste talis non manet in Christo, nec Christi verba manent in eo; quia nec Christum amat, nec ejus præcepta observat, quamvis et Christum amare, **637** et ejus præcepta servare se fingat. Sed qualia iste miser fuerit, dies Domini declarabit, ubi non esse poterit simulatio religionis, nec fictio sanctitatis, nec sermo sophisticus, nec syllogismus versutus, Omnia nuda erunt et aperta Jesu judicij vere judicanti districte, non de facto tantum perverso, sed etiam de verbo otioso; non tantum de incessu pedum, nec de labore manuum, sed etiam de jactu oculorum.

3. Penset ergo qui talis est, ad quid monachus effectus est. Lavit pedes suos, quomodo reinquinare præsumit? Exspoliavit se tunica, quomodo se reinduit illa? Si mutavit habitum, cur non mutavit et animum? Si foris albescit, cur intus nigrescit? Si illum foris vestis alba decorat, cur illum intus cauterium conscientia deturpat? Si studere silentio debet, cur loquacitate gaudet? Qui contemptum promisit mundi, cur illi ulterius placere contendit? Christo placere contendat, contemnere mundum non differat, quod promisit attendat, Jesum super omnia diligat, nihil ejus amoris præponat illius, timorem ubicunque fuerit, sederit vel lerit, loquens vel tacens, esuriens vel sitiens, bibens vel comedens, infirmus vel sanus, ante oculos habeat, in quo est fiducia fortitudinis, spes æternæ beatitudinis, fiducia veniæ, certitudo gloriæ, peccatorum remissio, gloriæ largitio, ac lætitiæ acquisitio, summi et veri Dei perfruitio. *Beatus vir, ait Propheta, qui timet Dominum in mandatis ejus cupit nimis. Potens in terra erit semen ejus* (Psal, cxi, 1, 2), et ipse a Domino benedicetur. Illa beatitudo perpetua sempiternæque dulcedinis multitudo, et æterna et jucunda visio Dei, est illud donum quod petunt a Christo illi qui manent in Christo. Si naves in Christo, id est, si corde puro et conscientia pura fundaris in Christi charitate, nil tibi nisi Christus satisfacere poterit, nec aliud nisi ipsum petere jam valebis. *Quodcumque*

inquit Dominus Jesus: salus quæ nunquam finitur, vita quæ nunquam moritur, jucunditas summa, paradisi gloria, omne melle dulcior, quolibet nectare suavior, gemmis et auro pretiosior, inquit, inquam, dilectoribus suis: *Quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis.* Magnum est illud quod dicit.

4. Sed notandum est quod universale, *Quodcumque*, non continet omnia, sed illum tantum qui continet universa; qui sic habet esse, ut verum semper sit esse: ante omnia tempora Deus de Deo, in fine temporum natus ex Virgine homo, salus æterna credentium omnium, spes et refugium timentium eum. Hoc est illud solum, quod petunt electi, quibus nil satisfacere potest præter Deum qui omnia continet: qui gemunt et lugent, quod Jesum beatitudinis auctorem non vident, qui non quod delectet aspiciunt. Quibus tristitia sunt omnia quæ occurrunt, qui Dominum Jesum quaerunt, et non inveniunt; et vocant, et non respondent; ad lacrymas doloris amicas se convertunt; et quem gressu pedum sequi non possunt, lacrymis et gemitibus prosequuntur. Felix talium vita, beatus talium cursus, cujus meta tale et tantum vexillum habere meretur. Hoc non datur pigris, negligentes non capiunt, claudis negatur: soli currenti per latitudinem charitatis debetur. Unusquisque nostrum considerare non cesset, qualiter in stadio mandatorum Dei curat, qualiter in agone christiano contra leonem rugientem contendat. Neminem vestrum credo latere, non aliquem posse salvari, nisi qui Domino Jesu fidelis perseveraverit usque ad egressum de habitaculo corporis; nec ad bravium æternæ dulcedinis pervenire, qui antequam ad metas veniat, in cursu deficiat. Stadium nostrum est observantia mandatorum Dei: finis stadii nostri est charitas, juxta illud Apostoli, *Finis legis est charitas* (I Tim., 1, 5). Finis stadii nostri est ipsa charitas, non qua diligimus Deum, sed qua possidemus Deum: non ea qua diligitur Deus, sed ea quæ est ipse Deus. In stadio mandatorum Dei alius bene currere incipit, et antequam ad metas veniat deficit. Alius pigre incipit, et postea ad metas velociter currit. Alius et velociter incipit, et velociter perficit. Alius pigre incipit, et in pigritia sua semper persistit. Duobus istorum bravium debetur: scilicet pigre incipienti, et postea velociter pervenienti; alteri et agiliter incipienti, et velociter pervenienti.

638 5. Multi enim ad monasterium veniunt, ut ibi gloriantur vivat: qui male incipiunt et male consummant, semper vagi et nunquam stabiles; semper cum non habent quod volunt, murmurosi et detractores, cellulariis a tergo benedicentes, eos cum quibus vivunt fratres suos injuriis afficientes, moribus indisciplinati, gestu et actu inordinati, habitu elati, moribus inepti, bonis præstitis semper ingrati. Isti bravium æternæ beatitudinis non merebuntur habere, quia in stadium mandatorum Dei gressum rectum figere noluere. Istis enim forma sanctitatis ad perfectum non erit, quos morum pravitas per inobedientiæ venena confundit. In istis talibus verba

PATROL. CLXXXIV.

Christi non manent, quia præcepta Christi, quæ sciunt vel audiunt, ventorum vanitati dedicaverunt, jussa Domini contemnent, cœnaacula ventris amantes: ipsum vero Deum scilicet æternum, Deum omnipotentem, calcibus nequitiae et malitiæ percussientes, odientes proximum, abnegantes Dominum Jesum Christum; non observantes quod coram omnibus sanctis in die consecrationis suæ illi promiserunt. Noverit qui talis est, se esse damnandum a Deo quem irridet. Alius ad monasterium venit, ut peccata quæ commisit in sæculo, punire valeat in monasterio. Sed postquam ingressus fuerit, non solum quæ commisit, dolendo non diluit; sed insuper alia forsitan graviora committit. Sed postea magno dolore compungitur, magno pudore prosternitur: et quia peccata quæ fecit, bene vivendo non diluit, sed insuper enormiora præsumpsit; tunc ad memoriam revocat quanta in peccatoribus sit severitas judicis, quanta in ipsis damnatis sit ipsa poena damnationis. Insuper et considerat quanta sit misericordia Redemptoris circa poenitentes, benignitas circa recte viventes. Tunc omne malum quod fecit enumerat, tunc tristitia quæque ante oculos mentis acervat. Doloribus agitur, tantis suppliciis angustatur, quantis arctari in ipsis infernalibus poenis pertimescit, quantis cruciari in camino ignis et sulphuris perhorrescit. Tunc enim nihil quod delectet aspicit, tunc triste est quod occurrit: tunc lacrymis et doloribus punit, quod cum delectationibus perpetravit. Tunc qualiter Domino Christo placere possit, contendit, et jejuniis et orationibus vacans, soli Deo placere desiderat. Qui talis est, petat a Domino quidquid voluerit; non dubitet, impetrabit.

6. Nos ergo, fratres charissimi mei, quos Christus proprio cruore redemit, ipsum sui sanguinis largitorem, humani generis Salvatorem, sine modo, ultra modum, de omni corde, de omni mente, totis viribus, totis medullis cordis diligamus, timeamus et amemus, et ejus discipulatu in hæreamus. Valde est enim dulce et delectabile, lætabundum et jucundum, fieri discipulum Christi. *In hoc enim, ait Dominus Jesus discipulis suis, clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli.* Nos igitur qui christiani vocamur et sumus, in Ecclesia Christi tanquam in agro sumus constituti. Alii fructum afferunt; alii in sterilitate persistunt: alii tenues et paucos fructus faciunt, semper pigri, semper negligentes, pigri ad orationem, tardi ad lectionem; ad vigiliis longo somno depressi; ad laborem nimium teneri et delicati. In his non valde clarificatur Pater Domini nostri Jesu Christi; quia nec plurimum afferunt fructum, nec discipuli Christi esse probantur. Alii dulces fructus producant in fertilitatis abundantia; dulces, inquam, Deo, et dulces hominibus. Hi clarificant Deum, et Deus clarificabit eos in die retributionis operum, in die collectionis frugum novarum, quando venient cum exultatione portantes manipulos suos. Hi sunt mites et humiles, devoti et obedientes, Ad vigiliis vigiles,

30

ad omne opus bonum ferventes, in oratione sublimes, et lectione sacra subtiles, in meditationibus suspirantes, et in contemplationibus gementes et fientes: seminantes quidem in lacrymis; sed gaudent et exsultent, quia in gaudiis metent æternis.

7. Alii sunt qui non faciunt fructum, sed frondes tantum producant et folia. Hi sunt qui speciem sanctitatis habent; sed fructum sanctitatis non habent. Ad horum radicem securis posita est. Ut quid terram occupant? Excidentur, et in ignem mittantur. Infructuosus arboribus dura et amara sententia datur. **Omnia fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur** (Matth. vii, 19). Timeant ergo arbores infructuosæ, hypocritæ, dealbata sepulcra, tumba sculpta et bene polita. Exstirpent quod latet intrinsecus: confiteantur, et sanentur. Mutent fortitudinem suam, mutant conscientiam suam, conscientia sanent cauterium, et in via mandatorum Dei dirigant gressum, et faciant fructum; ut per illos Pater clarificetur in Filio, et Christus in Patre suo, et ipsi clarificentur in Patre, et Filio, et Spiritu sancto. Felix ille, beatus ille, per quem Deus Pater clarificatur, per quem Christus laudatur, et Spiritus sanctus glorificatur. O nimis felix, cujus vita et mores laudes intonant Creatori! O virum beatum, cujus anima suo famulatur Creatori! O beata anima, quæ suo pro viribus placere satagit Redemptori! Benedicta sit anima illa, cui est tota dilectio Christus, cui nil satisfacere protest præter ipsum, qui pro ejus amore occisus est; quæ nil præter Christum diligere novit, qui dilexit nos, et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo, et dedit semetipsum redemptionem pro nobis, ut nos per sanguinem suum adoptaret in filios Dei. Per omnia sit benedictus Christus, qui sic dilexit genus humanum, sicut Pater dilexit eum. Ipse enim dicit: *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos*. O chara charitas, o æterna veritas, du eis æternitas, o beata felicitas, o decus Angelorum, o splendor sanctorum, Jesu bone, Jesu sancte, vita immaculata, vita æterna, salus incorrupta, perpetua gloria, totus dulcis, totus amabilis! quomodo nos amasti, quomodo nos dilexisti, qui te ipsum in mortem dedisti! Amor tuus nescivit habere modum; et mensuram tua, o Christe, charitas tenere non potuit. *Sicut dilexit me Pater, inquis, et ego dilexi vos*. Utinam et ego essem quem diligeret Dominus meus! utinam audissem ex ore Domini mei, *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi te!* Quid mihi jam deesse posset, si me diligeret Jesus meus? meus, inquam, et utinam meus! O felices divitiæ! o opes beatæ, possidere Jesum, possidere Dominum Christum!

8. Illum, mi lector, posside per amorem, et sic illum possidebis æternaliter per amoris retributionem. Ipsa Veritas ait: *Ego diligenter me diligo; et qui dilexerit me, diligetur a Patre meo, et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum* (Joan. xiv, 21), Quantus fuerit amor, quem circa nos Christus moriendo exhibuit, enarrare non sufficit aliquis vivens: la-

crymæ dicant, quia voces explicare non queunt. *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos*. Videamus quomodo eum Deus Pater dilexerit, et quomodo nos dilexerit ipse. Ait enim Apostolus: *Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod et Deus exaltavit illum, et donavit illi nomen quod est super omne nomen; ut in nomine Jesu omne genu flectatur, cælestium, terrestrium et infernorum* (Philipp. ii, 8-10). Et propheta loquens de eo ad Patrem, ait: *Omnia subjecisti sub pedibus ejus: oves et boves universas, insuper et pecora campi; volucres cæli et pisces maris, qui pereambulant semitas maris* (Psal. viii, 8, 9). Ecce quomodo dilexit Deus Pater Filium: et ipse non judicat quemquam, *et dedit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine ejus, quod dicitur Jesu, omne genu flectatur, cælestium, terrestrium et infernorum*, id est omnis creatura cælestis, ut sunt Angeli, Archangeli, Throni, Dominationes, Principatus et Potestates, Virtutes, Cherubim, et Seraphim, et omnis cælicus ordo, et omnis creatura terrestris. Et non solum homines, sed et bruta animalia audito nomine Christi contremiscunt, insuper et omnis infernalis creatura tremet et contremiscit ad tanti nominis invocationem. Magna est igitur dilectio Patris in Filium, cum sic eum sublimaverit, cum sic eum exaltaverit, ut omnia subiciat sub pedibus ejus, ut omnia supponat ditioni ejus.

9. Vidimus, quomodo Pater dilexit Christum: nunc superest ut videamus quomodo nos dilexit Christus. Sed quis, inquam, valebit explicare? Quis unquam enodare sermone amoris abundantiam, charitatis eminentiam, quam habuit Christus in nobis, qui dilexit nos, et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo: qui mortem nostram sua morte destruxit, pro nobis eligens mori, ut nos. **610** a morte liberaret æterna, et nos illum attraheret, ubi ipse est in gloria Patris? Ait enim, *Volo, Pater, ut ubi ego sum, illic sit et minister meus* (Id. xii, 26). Ecce quomodo dilexit nos. Pro nobis elegit mori, ne nos morte damnaremur æterna. Resurrexit a mortuis, ut suæ nos resurrectionis tribueret esse participes. Ascendit in cælum, ut nos proveheret ad palatia cæli et sedet ad dexteram Patris collocans, coronans, et lætificans illic, quos proprio cruore redemit, quos glutino sibi charitatis asseruit secum in eadem dextera Patris. Ipsum igitur Christum sine modo, ultra modum, absque meta, ultra metam, assidue, continue, toto corde, tota mente, totis viribus, totis virtutibus diligamus, veneremur, et amemus; ut ad ipsum, et cum ipso pervenire et regnare valeamus, qui cum Patre vivit Deus et cum sancto Flamine, benedictus omni tempore sæculi. Amen.

SERMO XIII.

In vers. 9-13 cap. xv Joannis.

1. De dilectione Dei quo plus bibo, plus sitio: et ea saturari non possum, nec ego, nec aliquis perfecte diligens Christum. Ipsa quo plus editur, plus

famem exauget; et quanto plus ipsa bibitur, plus sitim incendit: ipsam quam inhabitat mentem sicinebriat, ut nil jam quærat vel diligat, nec diligere possit nec valeat præter eum qui sic mundum dilexit, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit et diligit illum non moriatur, sed vivat cum eo. Ad hanc nos dilectionem auctor ipse inestimabilis charitatis invitat: in ea nos manere precatur et rogat. Ait enim, *Manete in dilectione mea*: ac sic aperte dicat, Quia ego ea dilectione, qua me Pater diligit, vos diligo; eadem dilectione me vos diligere rogo. Et quoniam dilectio vestra me usque ad mortem perduxit, sed neque mors crudelissima ipsa a vestra charitate me sejunxit; me diligit, et in mea dilectione manete. Sed qualiter in ejus dilectione manere debeamus, sequitur et dicit: *Si præcepta mea servaveritis, manebitis in mea dilectione: sicut Patris mei præcepta servavi, et maneo in ejus dilectione*. Qui habet aures audiendi, audiat: et qui habet cor intelligendi, intelligat. Mensuram nostræ possibilitatis videtur excedere, vires animi et corporis ac nisus supergreditur universos. Præceptum quod nobis Dominus imperat, consilium est nostræ salutis, quod ipse auctor nostræ salutis nobis accommodat. Quis unquam hominum, ex apostatica radice primi parentis exortus, potuit, vel poterit sine aliquo transgressionis nævo, cum omni officio charitatis inconcussa et immaculata Christi observare præcepta: sicut ipse in totum et in partem sui Patris servavit mandata, qui peccatum non fecit, nec unquam peccare potuit, nec peccare etiam voluit? Non est in filiis hominum magus vel parvus, tanta præditus sanctitate, nec tantæ religionis privilegiatus honore, qui non in peccatis fuerit conceptus, præter Matrem Immaculati peccatum non facientis, sed peccata mundi tollentis; de qua, cum de peccatis agitur, nullam prorsus volo habere quæstionem. Unde non immerito nullus tantæ sanctitatis fulget prærogativa, qui in omnibus et per omnia istud *sicut* jam valeat observare, ita duntaxat si fuerit expressivum quantitatis.

2. Sed notandum est quod hoc adverbium *sicut*, non hic quantitatis, sed qualitatis similitudinem notat, sicut superius assignavimus, ubi dicitur: *Mandatum novum devobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos* (Joan. xiii, 34). Et est sensus: Si præcepta mea servaveritis, sicut et ego præcepta Patris mei servavi, et si manseritis in dilectione mea, sicut ego in dilectione Patris mei maneo: id est, si mihi in observantia mandatorum meorum usque ad exitum de habitaculo carnis obediens fueritis, juxta possibilitatem vestræ fragilitatis, sicut Patri obediens, fui usque ad mortem crucis, juxta plenitudinem divinitatis quæ in me corporaliter habitavit; manebitis in dilectione mea, et ego in dilectione vestra, sicut et ego in dilectione Patris, et Pater in dilectione mea. Vel possumus dicere, quod hoc adverbium, *sicut*, in nobis in hoc loco vim suæ significationis non exercet; sed notat tantum ibi simili-

tudinem dilectionis et obedientiæ Christi ad Deum Patrem esse monitoriam nobis, ut Christi præcepta debeamus observare, **611** et in ejus dilectione manere, ac si diceret: Ego præcepta Patris mei pro vestra salute servavi, et ideo maneo in ejus dilectione: et vos præcepta mea pro meo amore servate, et sic manebitis in mea dilectione.

3. Adhuc amantis amor me compellit, charitas nostri dilectoris Jesu Christi Domini nostri, sed utinam dilecti, scilicet istud capitulum repetere: *In dilectione mea manete*. O Jesu, Jesu resurrectio mortuorum, vita viventium, salus æterna credentium, totus dulcis, totus amabilis, totus delectabilis quærentibus te, diligentibus te, invenientibus te: dignare me servum tuum loqui cum Domino, hominem cum Deo, plasma cum Plasmatore, facturam cum Factore, redemptum cum Redemptore. Igitur audi me, et ne pertuberis propter me. Nam ego sum, licet peccator, qui diligo te: mihi tecum loquendi ausum præbet dilectio tua, attrahit mentem charitas tua, amor instigat, Dixisti apostolis tuis, et per eos dictum intelligamus nobis: *Manete in me, et ego in vobis*. Obsecro te, jucunditas pulchra, dulcedo melliflua, suavitas odoris, odor suavitatis, letitia summa, gloria sempiterna, vita sanctorum, decus Angelorum, Salvator mundi, Fili Dei vivi, Jesu dulcissime, speciosissime, charissime, et amantissime, dic, quæso, quæ est causa tuæ dilectionis, tuæ glutinosæ charitatis, ob quam et te diligere, et in tua dilectione manere nos præcipis? Dic, ut qui non te diligunt, audiant et diligant: et qui te diligunt, magis ac magis in tua dilectione fervescant. Vox tua dulcis sonet in auribus meis. Dic, *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos*: et quia dilexi vos, mihi rependite vicem, me diligit, et in mea dilectione manete. Justum est, æquum est, Domine Jesu, hoc quod dicis, hoc quod imperas nobis. Omnibus æquitas dictat ut dilectus diligentem diligit, et amatus amanti mutuam charitatem impendat. Verumtamen aliam causam tuæ dilectionis inquirimus, qua magis te diligere debeamus. Dic nobis quis es, et quid fecisti nobis, unde nobis te diligere præcepisti. Dic nobis, *Ego sum qui sum* (Exod. iii, 14). *Ego sum Alpha et Omega, principium et finis* (Apoc. xxii, 13), creans cælum et terram, aera et maria, et omnia quæ in eis sunt, factor et creator cunctorum, Rex regum, et Dominus dominantium. Audivimus et gavisus sumus, et certi sumus quoniam tu es Deus per omnia sæcula benedictus. Sed adhuc, quod pro nobis fecisti, implorant gemitus nostri, requirunt lacrymæ peccatricis animæ meæ. Illud cum recolo quod feceris mihi, et quod fecerim tibi, viscera mea inter se colliduntur, spiritus contremiscit, anima conturbatur, vulneror et confodior doloribus multis. Nec mirum. Perpendo quid fecerit servus Domini suo: et quantas et quales luerit Dominus poenas pro servo. Conscientia mihi testis est, Domine Jesu, quid fecerim tibi; et crux tua mihi testimonium perhibet, quid tu feceris mihi. Tu Deus, et

ego homo : et tamen pro me tu Deus factus est homo. Tu creator et ego creatura : tu pro me dignatus es fieri creatura. Tu Dominus, nos servi : et pro servis dignatus es fieri servus, peregrinus pro peregrinis, pro exsulibus exsul, pro pauperibus pauper, pro humilibus humilis, pro mortalibus non tantum mortalis, sed mortuus, non qualicumque morte, sed dura nimis, amara nimis et turpissima, morte scilicet crucis. Hæc opera tua, Deus. Hæc opera considero et contremisco : in his te misericordem esse cognosco, et revivisco, et propter hoc in te confido ; de te confido, te amo, te diligo, te totis visceribus concupisco.

4. Hæc opera, fratres mei, sunt causa dilectionis Christi. Unusquisque vestrum videat, si Dominum Jesum diligere debeat. Quid pro nobis facere debuit et non fecit? quomodo nos plus amare potuit, et non amavit? Majorem in nobis dilectionem non potuit habere quam habuit, qui animam suam in mortem pro nobis posuit. Ipsa beata Veritas testis est, quod *majorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis*. Non ergo nobis vilescat, fratres mei, ipsa dilectio Christi, qui dilexit nos, et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Non vobis vilescat, fratres mei, non vobis amarescat ipse amor Christi, ipsa charitas Christi. Amor Christi totus dulcis, totus delectabilis, suum possessorem non cruciat, sed delectat; non enervat sed roborat : cuncta terrena **612** subsannat, sola coelestia captat : Christi mandata requirit, et ea pro viribus observare contendit, et de observatione præceptorum gressu felici provehitur ad perceptionem gaudiorum, ut cum illo jam perfecte gaudeat, pro cuius desiderio in hac valle lacrymarum positus, tam amare frequenter suspirabat. Unde recte sequitur :

5. *Hæc locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur*. Ac si diceret : Ideo præcipio vobis, et moneo vos mea observare præcepta, et manere in dilectione mea, ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum de me adimpleatur, ut habeam de vobis per mutuam charitatem, quam mihi impenditis, unde possim gaudere, et illud gaudium quod in retributione præmiorum electi sunt percepturi, percipere et possidere possitis. Vel aliter : *Ut gaudium meum sit in vobis, et gaudium vestrum impleatur*. Omnis enim qui Christum de intima cordis medulla pure et illibate et inconcusse intra sinum charitatis, brachiis amoris complectitur et connectit, totum ejus gaudium reputabit in suum. Imo amplius gaudet de gaudio quod Christus accepit a Patre resurgendo, ad coelos ascendendo, in dextera ejus sedendo, quam de illo gaudio quod in die judicii est percepturus a Christo. Igitur, fratres charissimi, maneat in vobis gaudium Christi, sive sit activum, sive passivum; sive sit diligentis, sive dilecti : id est, sive sit gaudium quo Christus gaudet de nobis, sive sit gaudium quo nos gaudemus de Christo. Christi observemus præ-

cepta, ut ipse gaudere possit de nobis, et nos de ipso gaudere possimus. Maneat in nobis gaudium beatitudinis ejus, non solum qua beat vel beatificat de se ipso gaudentes, sed etiam qua clarificatus est a Patre; ut nos cum illo in æternitate mereamur regnare, per eundem Dominum Jesum Christum, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus benedictus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO XIV.

In vers. 12 cap. xv Joannis.

1. Cum de Redemptore nostro lingua nostra silere non debeat, et ne cito sit adfuturum de ipso tacentibus, nimis nostrum interesse considero, si diem et diem de ipso loquendo, non perfunctorie terminemus, et e contrario diræ damnationis non subire sententiam, si vanis verbis nostram manumiserimus linguam. Igitur vana verba et non sonantia Christum, nec religionis tenentia pondus, in omni loco æterna clausura damnantes, ad dulcia eloquia a Verbo Patris eructata, cithara nostra suas chordas extendat, et plectrum mentis lingua vocis magistra tuba insonet Salvatori, quæ de ore mellifluis Christi profluere dulcia eloquia vitæ. Sed utinam quod vobis proponitur, nulla utilitatis vel contemptus offuscareret obductio, sed arctius charitate obæxum, claresceret vobis super lapidem pretiosum, et dulcius saperet in vestri cordis palato super omnia mella et super quemlibet favum. Ipse auctor dulcedinis, cui omnia optata succedunt, cujus voluntati cuncta obediunt, qui etiam ea potest quæ impossibilia videntur esse; sic dulcescat in cordibus vestris, ut vos de eo semper audire delectet, et me interius sapientiam, quæ de ipso est, doceat; et per lanceam oris mei vulneret et confodiat hostem generis humani, qui pro viribus elaborat, ut ipsa nobis verba Christi auditu vilescant, et mihi et aliis prædicata et docta sententiam damnationis impendant. Adjuvet nos semper et protegat et defendat ab illo Jesus, qui dilexit et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo, nos instruens verbo, et informans exemplo; statuens edictum, sanciens præceptum; edictum dulce, præceptum vitæ; edictum amoris, præceptum charitatis, statuens et adimplens, præcipiens et perficiens, in se, inquam, et in nobis.

2. Hoc est illud præceptum quod Jesus præcepit, quod statuit discipulis suis, præceptum scilicet charitatis, præceptum dilectionis, quod sic habet : *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*. Dulcis et suavis mandatum proponit. Dulce et suave illud esse videtur, quod præcipit dilectio, et allicit amor. **613** Nam nulla ibi apparet difficultas, ubi est charitas : nullus ibi labor est, ubi verus amor est. Cuncti amanti libenter obediunt, et ejus jugo colla submittuunt : perversi perverso, lubrici lubrico, sancti sancto, casti casto quilibet in desiderio suo. Ideo Dominus dat præceptum amoris, præceptum dilectionis; ut suo præ-

cepto omnes obediant, et cervicem superbiæ suæ sub jugo suæ humilitatis edomare festinent. Igitur, fratres mei, tanquam boni discipuli Christi, ad audiendum estote parati, et præceptum Christi, quod evangelica vobis intonat tuba, libenter accipite, et efficaciter in omnibus et per omnia adimplete; ut ad illum possitis per amorem redire, a quo per tumorem superbiæ recessistis.

3. Nunc intendat charitas vestra quid vobis præcipiat charitas vera, charitas exquisita, charitas inaudita, charitas pia, charitas bona, charitas tota dulcis, tota delectabilis charitas sponsus speciosus, decorus, candidus, rubicundus, electus ex millibus, Christus futuri sæculi iudex, princeps pacis et Dominus vitæ. Ait Dominus Jesus per omnia tempora benedictus : *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*. Leve præceptum, suave præceptum, et dulce præceptum. Ad portandum leve, ad amplectendum suave, ad tenendum dulce et delectabile. Quid levius, quid suavius, quidve dulcius, quam diligere? Hoc potest omnis homo, sanus et æger, dives et pauper, stultus et sapiens, nobilis et ignobilis, servus et liber. Nemo se excuset, nemo se in hac parte apologizet. Cuilibet homini est possibilitas ista communis, amare videlicet. Sequitur igitur ex præcepto dominico, ut nos invicem diligere debeamus.

4. Sed quoniam multi se diligunt, non ea dilectione quæ charitas est, sed ea quæ in Dominum est blasphemia, ut ea quæ fit pro pelle ad pellem, quæ concipit dolorem, et parit iniquitatem; ut cæca libido, prostibulosa cupido, quæ æquuleum suum sic ad impetiginem calcaribus malitiæ et nequitiae ire compellit, ut barathrum inferni in quo est, prævidere et vitare non possit : adjunctum est, *sicut dilexi vos*. Quomodo Christus nos dilexit? Prout ipse dedit, supra scriptum reliquimus. Sed ut te ipsum ad istud cognoscendum reducam ad te ipsum, noverit dilectio tua, sancta religio tua, quod caro Christi et sanguis, qui in altari a fidelibus sumitur et immolatur, tibi testimonium perhibet quomodo nos dilexerit Christus. Ideo noscat dilectio tua, quod utilitati proximorum utilitas propria quandoque est postponenda. Sed si aliam dilectionem Christi adhuc sanctitas tua requirit; etiam in bonis temporalibus tibi ab ipso collatis poteris invenire. Unde notandum est, duas esse Christi dilectiones : unam temporalem, aliam spiritualem; unam communem, aliam specialem. Primam, scilicet temporalem, communiter justis et impiis pietas Creatoris adhibuit : spiritualem vel specialem pie et juste viventibus tantum attribuit. Hæc scilicet specialis bifariam spargitur. Alia est de collatione virtutum, alia de retributione meritorum : alia est, qua nos virtutibus contra tela hostis nequissime roborat; alia, qua nos de nostro tyranno legitime triumphantes gloria perpetua ditat. Has duas dilectiones nobis ipsa pia Christi dilectio dedit, qua di-

lexit nos et lavit ab omni inquinamento carnis et spiritus in sanguine suo.

5. Sicut igitur nos Christus duplici amore dilexit : ita nos bina charitate flagrare præcepit, dilectione sui et dilectione proximi. Si charitatem Deo et hominibus corde puro, et conscientia bona, et fide non ficta exhibemus; facile peccato resistimus, bonis omnibus abundamus, sæculi blandimenta rejicimus, et omnia etiam quæ difficilia sunt humanæ fragilitati vel aspera, etiam cum dilectione perficimus, si tamen Deum perfecta charitate, quæ nobis ab illo est, ex toto corde et ex tota anima diligamus. Hunc si ex toto corde diligimus, nihil erit in nobis, unde peccati desiderii serviamus. Et quid est Deum diligere? Illi soli occupari, animo concipere fruendæ visionis ejus affectum, habere peccati odium, mundi fastidium : diligere proximum quem in se censuit diligendum, in ipso amore servare legitimum modum, nec pervertere dilectionis ordinem constitutum. Ordinem dilectionis illi pervertunt, nec modum diligendi custodiunt, qui aut mundum qui contemnendus **614** est, diligunt, aut corpora sua minus diligenda plus diligunt; aut proximos suos non sicut se ipsos, aut Deum plus quam se ipsos, forte non diligunt. Corpus nostrum a nobis est diligendum, ut saluti ejus aut fragilitati naturaliter consulamus; ut spiritui ordinate serviat suis motibus, animæ et rationi in nullo contradicat, ut in die resurrectionis gloria felici perenniter cum Domino vivat.

SERMO XV.

In vers. 14 cap. xv Joannis.

1. Proximos nostros tunc diligimus sicut nos, si non propter aliquas utilitates nostras, vel speranda beneficia, vel accepta, vel propter affinitates, vel consanguinitates; sed propter hoc tantum, quod sunt nostræ naturæ participes, diligamus. Proinde secundum hoc nos omnes proximos diligamus, quantum ad mores bonos et ad vitam æternam consequendam eorum saluti, sicut et nostræ pro posse consulendo, et eorum necessitatibus, prout facultas suppetit, subveniendo. Deum ex toto corde diligimus, si illi soli secundum nostrum posse placere contendimus; si ipse solus est desiderium nostrum spes nostra, intentio nostra, totus amor noster, tota charitas nostra. Alioquin illum non perfecte diligimus, nec charitatem tenemus : et qui charitatem non habet, jam non est ejus; nec illum habebit in præmium sui laboris, qui in hac ærumnosa solitudine rectam semitam non tenuerit charitatis. Hæc est, inquam semita charitatis, non solum diligentem diligere, sed etiam odientem, non minus quam se ipsum, sed sicut se ipsum. Stricta et angusta est semita ista, et pauci vadunt per eam. Illi soli vadunt per eam, qui propter Christum se ipsos despiciunt, et quibus cuncta præter ipsum Christum vilescunt. Isti si aliquas diabolicas sentes, viatores charitatis occultare volentes invenerint, tanquam cervi agiler fortiterque currentes, amore coelestis patriæ ducti, ultra dant saltum, et ipsum diabolium, fraternum odium sugge-